

Environment Legal Update

Uusi ympäristönsuojelulaki voimaan 1.9.2014

Keskeisin ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskeva kansallinen laki, ympäristönsuojelulaki, uudistetaan tänään voimaantulevalla muutoksella. Uudistus on mittava ja sen laajuutta kuvastavat uuteen ympäristönsuojelulakiin sisältyvät 21 lukua ja 240 §:ää, minkä lisäksi lain soveltamista täydennetään tarkempia säännöksiä sisältävällä ympäristönsuojeluasetuksella sekä lain liitteillä. Mittavuudestaan huolimatta moni asia säilyy toiminnanharjoittajien kannalta ennallaan eikä kokonaisuudistus siten aiheuta kaikkien toimijoiden osalta välittömiä toimenpidetarpeita. Lakiin sisältyviin siirtymäsäännöksiin on luonnollisesti tarkoituksenmukaista perehtyä huolella oman toiminnan ja uusien velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioiminen merkittävien teollisten toimintojen ympäristöluvista

Keskeisin peruste ympäristönsuojelulain kokonaisuudistukselle oli tarve ajanmukaistaa ympäristölainsäädäntöämme vastaamaan Euroopan unionin sääntelyä sekä saattaa teollisuuden päästöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ("Teollisuuspäästädirektiivi" 2010/75/EU) osaksi kansallista lainsäädäntöä. Teollisuuspäästädirektiivin tavoitteena on, että teollisuuden aiheuttamia ympäristö- ja terveysvaikutuksia vähennetään muun muassa tehostamalla ja yhdenmukaistamalla suurten teollisuuslaitosten ympäristönsuojeluvaatimuksia. Tähän liittyen direktiivin aikaansaama keskeisin muutos on parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan (BAT) liittyvän sääntelyn täsmentäminen lupaharkinnassa. Teollisuuspäästädirektiivi sitoo parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisen sitä koskevien vertailuasiakirjojen (BREF) tuloksiin eli parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmiin. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmät saattavat tiukentaa sallittuja päästötasoja ja samalla päästöraja-arvojen vaihteluväleistä tulee oikeudellisesti velvoittavampia. Olennaista on kuitenkin huomata, että voimaan tulevat uudet säännökset sisältävät myös mahdollisuuden poiketa BAT-päästötasoista ja määrätä lievemmistä päästöraja-arvoista, jos päästötasojen noudattamista koskeva vaatimus olisi yksittäistapauksessa kohtuuton. Lainvalmistelun yhteydessä toiminnanharjoittajien puolesta tuotiin esiin, että näitä poikkeamismahdollisuuksia tulee ympäristölupaviranomaisten toiminnassa soveltaa, jos poikkeamisen edellytykset lievempien päästövaatimusten vaatimiselle täyttyvät.

Valvonnan uudistuminen ja valvontamaksut

Ympäristönsuojelulain uudistamisen tavoitteena on tehostaa eri toimintoihin liittyvää ympäristönsuojelun valvontaa lisäämällä suunnitelmallisuutta ja riskiperusteisuutta. Valvontaa on lakiuudistuksen mukaan tarkoitus keskittää niihin toimintoihin, joissa se ympäristön pilaantumisen vaaran vuoksi kulloinkin olisi perusteltua. Tässä suhteessa ympäristönsuojelulaki asettaa direktiivilaitokset sekä muut ympäristöluvan varaiset ja rekisteröitävät toiminnot eriaikaiseen, jolloin ensiksi mainittujen valvonta on suoritettava laissa määritettyjen säännöllisempää tarkastusväliä edellyttävien perusteiden mukaisesti vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden välein. Lisäksi osasta viranomaisten suorittamaa valvontaa on mahdollista määrätä ns. valvontamaksuja, jotka voivat liittyä esimerkiksi ELY-keskusten taikka kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten toteuttamaan luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksiin ja niiden muuhun ohjelmaan perustuvaan säännölliseen valvontaan sekä viranomaisten erilaisiin jälkivalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Maaperän ja pohjaveden pilaantuminen ja puhdistamisvastuun kohdentuminen

Maaperän ja pohjaveden puhdistamisvastuuta koskevaan sääntelyyn ympäristönsuojelulain uudistaminen ei tuo merkittäviä muutoksia, vaan lainsäädäntö säilyy tältä osin pääsääntöisesti nykyisen kaltaisena. Uudistusta merkitsee kuitenkin se, että teollisuus päästödirektiivin täytäntöönpanoon liittyen lakiin lisätään uudet ns. perustilan palauttamiseen liittyvät vastuusäännökset. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että direktiivilaitoksen toiminnanharjoittajan on laadittava laissa tarkoitettu perustilaselvitys, jos laitoksen toimintoihin liittyy maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen vaaraa aiheuttavien merkityksellisten vaarallisten aineiden käyttöä, tuotantoa tai ympäristöön päästämistä. Lain perusteella on mahdollista, että perustilaselvitystä koskevat säännökset voivat joissain tilanteissa laukaista maaperän puhdistamisvastuuta koskevan tarkastelun joko jo perustilaselvitystä tehtäessä tai toiminnan päättyessä. Tältä osin lainsäädännön perusteluissa on vastuujaoon osalta todettu, että esimerkiksi muutettaessa vanhaa teollisuusaluetta asuinkäyttöön on mahdollista katsoa, että myös maankäytön muutoksesta hyötyvän tulisi vastata osaltaan asuinkäytön aiheuttamasta lisäkunnostustarpeesta, vaikka lainsäädännössä ei ole nimenomaisesti tällaisia tilanteita silmällä pitäen määritelty kustannusvastuussa olevaa tahoja.

Lisätiedot:

Klaus Metsä-Simola
Counsel
Telephone: +358 9 2288 4595
Mobile: +358 45 262 8916
klaus.metsa-simola@hannessnellman.com

HANNES SNELLMAN
